

LAUSUNTO ASETUKSESTA TIELIIKENTEEN TURVALLISUUSTOIMINNAN EDISTÄMISEKSI

12.5.2016

PYÖRÄLIITON JA PYÖRÄILYKUNTIEN VERKOSTON LAUSUNTO

Kiitämme lausuntopyynnöstä Pidämme uudistusta tervetulleena ja liikenneturvallisuustyötä kehittävänä. Siihen sisältyy kuitenkin muutamia merkittäviä ongelmia.

YLEISTÄ

Liikenneturvallisuustoiminta pitäisi käsittää laajemmin kuin pelkästään onnettomuuksien ehkäisyä. Se pitäisi nähdä liikenteen kokonaisturvallisuuden parantamisena. Esimerkiksi liikenteen pienhiukkaspäästöt ja melu aiheuttavat enemmän ennaltaehkäisijä kuolemia kuin liikenneonnettomuudet. Asetuksen lähtökohtana ja avustuksen myöntämisen edellytyksenä tulisi olla kaikkien mahdollisten liikenteen terveyshaittojen vähentäminen.

NYKYTILAN ONGELMAT

Manner-Suomessa liikenneturvallisuustyöstä on vastannut Liikenneturva. Liikenneturvan ongelmana on, että sen hallinnon muodostavat eri intressiryhmät - toki täydennettynä valtionhallinnon edustajilla. Tämä asetelma on näkynyt myös Liikenneturvan työssä.

Liikenneturvallisuutta parantaisi merkittävästi liikenteen määrän vähentyminen. Tätä ei ole nostettu millään tavoin Liikenneturvan työssä esille. Moottoriajoneuvoliikenne ja sen kasvu hyväksytään ilman kritiikkiä - samoin kuin siitä johtuvat kuolonuhrit. Myöskään liikenteen terveysongelmia ei ole käsitelty riittävän laajalti.

Pyöräilyn turvallisuudessa Liikenneturva on keskittynyt hyvin vahvasti kypärän käyttöön, vaikka pyöräilynfralla ja eri liikkujien ajotavalla on enemmän merkitystä onnettomuuksien vähentämisessä.

Nykyään valtion rahoitusta liikenneturvallisuustyöhön eivät voi saada muut tahot vaikka niitä työ voisi kiinnostaa ja ne voisivat tehdä sitä tehokkaasti. Tämä on osittain korjaantumassa lakiesityksen myötä - osittain ei.

TOIMIJOIDEN ERIARVOISUUS JATKUISI

Lakiesityksen ongelmana on, että se sementoi nykyiset liikenneturvallisuustoimijat ja heidän rahoituksensa. Tämä ei ole välttämättä liikenneturvallisuustyön kannalta paras ratkaisu. Se on varmasti nykyisten liikenneturvallisuustoimijoiden kannalta hyvä ratkaisu, mutta liikenneturvallisuustyö kehittyisi, jos luotaisiin aito kilpailutilanne rahoituksen avulla. Tämä tsemppaisi toimijoita luomaan entistä parempia ja vaikuttavampia ratkaisuja.

§3 mukainen yleisavustus tulisi ainakin osittain olla myönnettävissä hakemuksen perusteella kaikille valtakunnallisille toimijoille, vaikeivat he kampanjoi kaikille tienkäyttäjille. Ne voisivat kohdentaa liikenneturvallisuustyötä tarkasti rajatuille kohderyhmille. Esimerkiksi arkipyöräilyjärjestöt pystyisivät luomaan kustannustehokkaasti koululaisille suunnatun liikennekasvatusverkoston, jossa pyöräilyä harjoiteltaisiin aidossa liikennenympäristössä. Liikenneturvan resurssit ja verkostot eivät tähän ikinä tule riittämään.

On erikoista, että §3 mukaisille toimijoille myönnetään 100 % kustannuksista kun taas §4 mukaisiin toimenpiteisiin ainoastaan 50 %. Tämä asettaa eri Liikenneturvallisuustoimijat hyvin eriarvoiseen asemaan: §4 käyttö jäisi todennäköisesti hyvin vähäiseksi, sillä liikenneturvallisuustyölle on haastavaa saada muualta rahoitusta kuin valtiolta. On ymmärrettävää, että toimijoita halutaan sitouttaa hankkeisiin, mutta samalla voidaan kysyä miksei §3 mukaista yleisavustusta saavat tarvitse tätä "sitouttamiskannustinta".

Sekä §3 ja §4 mukainen rahoitus pitäisi olla enintään 100 % hankkeen kokonaisrahoituksesta. Näin varmistetaan, että:

a) liikenneturvallisuuden kannalta tärkeitä hankkeita ei jää toteutumatta rahoituksen puutteesta



- b) hankkeet ovat puolueettomia ja riippumattomia ulkopuolisten rahoittajien intresseistä
c) §3 ja §4 mukaisia valtionavustuksia hakevat ovat keskenään tasa-arvoisessa asemassa.

On erittäin perusteltua laajentaa liikenneturvallisuusalan toimijoiden määrää Suomessa ohjaamalla rahoitusta uudelleen. Samalla saadaan erityisesti vapaaehtoisorganisaatioista lisää voimavaroja liikenneturvallisuustyöhön.

Lisätiedot

Matti Koistinen, toiminnanjohtaja
Pyöräliitto ry
matti.koistinen@pyoraliiitto.fi, p. 044-2795588

Matti Hirvonen
Pyöräilykuntien verkosto ry
matti.hirvonen@poljin.fi, p. 040-4194555

